

MONUMENTEN 19 – WACHT – 75 NOORD-BRABANT

INSPECTIE- RAPPORT 2025

NB2019 kantoor_2025_11_24
Voormalig Provinciehuis
Waterstraat 16
5211 JD 's-Hertogenbosch

Inspectierapport

Objectgegevens

Objectnummer : NB2019 kantoor
Object : Voormalig Provinciehuis
Gelegen te : Waterstraat 16, 5211 JD 's-Hertogenbosch
Bescherming : Rijksmonument
Monumentnummer : 522527

Eigenaar- / Abonneegegevens

Eigenaar : Provincie Noord-Brabant
Mevrouw J. Segboer
Brabantlaan 1
5216 TV 's-Hertogenbosch

Conditie / kwalificatie

Zeer goed	Incidenteel geringe gebreken
Goed	Incidenteel beginnende veroudering
Redelijk	Plaatselijk zichtbare veroudering
Matig	Functieervulling van bouwdelen incidenteel in gevaar
Slecht	De veroudering is onomkeerbaar
Zeer slecht	Ingrijpend herstel noodzakelijk
n.v.t.	Niet geïnspecteerd / niet aanwezig

Algemene Voorwaarden

Dit document is auteursrechtelijk beschermd. De Stichting Monumentenwacht Noord-Brabant is onder nr. 41080360 ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel. Alle werkzaamheden worden uitgevoerd onder de bepalingen van de 'Algemene Voorwaarden Stichting Monumentenwacht Noord-Brabant', zoals gedeponereerd bij de rechtbank Oost-Brabant, locatie 's-Hertogenbosch.

Deze inspectie is uitgevoerd conform de norm NEN2767 Conditie meting.

Inspectiegegevens

Inspectienummer : NB2019 kantoor_2025_11_24
Datum : maandag 24 november 2025
Inspecteurs : Marcel de Bruijn
Sem Smulders

Opmerkingen

Het paleis, kantoor, koetshuis en conciërgewoning zijn in vier afzonderlijke inspectierapporten omschreven.

Uitgevoerde werkzaamheden Monumentenwacht

- Opgehoopt vuil uit goten en van platte daken verwijderd.
- Afgeschoven lei dak no. 1 opnieuw aangebracht.
- Vergaarbak tegen gevel no. 36 ontstopt.
- Eén scheur in zinkbekleding goot no. 1 tijdelijk met kit afgedicht.
- Houten vloerbalk onder griffierkamer extra ondersteund.

Bijlagen

- Dakplattegrond

Aanbevolen werkzaamheden

Voor het behoud van het monument adviseren wij, per uitvoeringsjaar, de volgende werkzaamheden uit te voeren. Diverse herstelwerkzaamheden kunnen, in afwijking van onderstaande volgorde, gecombineerd worden uitgevoerd. Er wordt geen rekening gehouden met terugkerende onderhoudswerkzaamheden, zoals bijvoorbeeld schilderwerk. Aanbevolen werkzaamheden later dan zes jaren na inspectiejaar zijn indicatief.

Advies

Periodiek

– brandmeldinstallatie / rookmelders controleren	65.11.10.a
– sprinklerinstallatie controleren	65.13.50.a
– brandblusmiddelen controleren	65.13.10.a
– verwarmingsinstallatie controleren	51.00.00.a
– bliksemafleiding controleren	61.20.25.a
– elektrotechnische installatie controleren	61.50.00.a
– goten reinigen	52.00.04.a / 52.03.04.a / 52.03.04.b / 52.03.04.c / 52.03.04.d / 52.03.04.e / 52.03.05.a / 52.03.10.a / 52.03.28.a / 52.03.28.b / 52.03.28.c
– vergaarbakken reinigen	52.12.04.a
– buitenschilderwerk op hout reinigen	46.10.30.a
– hang- en sluitwerk smeren	70.07.00.a

Uitvoeringsjaar 2026

– bereikbaarheid buitenzijde verbeteren	97.02.00.b
– dakbedekkingen (natuursteen) herstellen	47.10.11.a
– nok- en hoekkepervorsten (keramisch) herstellen	47.12.12.a
– dakdoorvoeren (incl. loodaansluitingen) vervangen	37.24.00.b
– loodaansluitingen herstellen	47.14.28.a
– muurlood (gevellood / loketten) herstellen	47.14.81.a
– gootbekledingen (zink) vervangen	52.03.04.c
– gootbekledingen (zink) herstellen	52.03.04.d
– regenwaterafvoeren (zink) vervangen	52.10.04.a
– regenwaterafvoeren (zink) verbeteren	52.10.04.a
– voegwerk vervangen	41.11.00.a
– buitenpleisterwerk herstellen	41.14.00.a
– kapconstructie (hout) verbeteren	27.22.01.e
– buitenkozijnen (hout) herstellen	31.40.01.a
– enkele beglazing vervangen	35.01.91.a
– glas in lood herstellen	35.01.92.a
– glasaansluiting buitenzijde (stopverf) vervangen	35.03.44.a
– glasaansluiting buitenzijde (kit) vervangen	35.03.43.a
– buitenschilderwerk op hout uitvoeren	46.10.30.a
– buitenschilderwerk op metaal herstellen	46.10.40.a
– binnenschilderwerk op hout uitvoeren	46.20.30.a
– binnenschilderwerk op metaal uitvoeren	46.20.40.a
– lambrisering (hout) herstellen	42.13.01.a
– inspectie Interieurwacht laten uitvoeren	72.11.20.a

Uitvoeringsjaar 2034

– dakbedekkingen (natuursteen) vervangen

47.10.11.a

16. Funderingsconstructies

16.00 Algemeen

16.00.99 materiaal onbekend

a) algemeen

Zeer goed

Voor zover waarneembaar en gezien de uiterlijke toestand van het muurwerk.
Geen gebreken

21. Buitenwanden

21.07 Beeldhouwwerk

21.07.11 natuursteen

a) algemeen

Goed

Gebreken

- Het hoofd boven het huisnummer is beschadigd.

gevel no. 1: hoofd beschadigd (2023)

21.12 Gevelafdekkingen

21.12.11 natuursteen

a) algemeen

Redelijk

De voegen tussen de muurafdekkingen in gevel no. 4, boven dak no. 2 en 14 zijn uitgevoerd met kit.

Gebreken

- Het voegwerk tussen de natuursteen elementen op gevel no. 2 is verweerd.
- In het natuursteen komen enkele brandlagen voor.
- De afdekkingen op gevel no. 2, 4 en 24 zijn plaatselijk wat losgekrompen.

21.16 Zijwangen

21.16.04 zink

a) algemeen

Zeer goed

Geen gebreken

21.16.11 natuursteen**a) dak 31 t/m 34, 37 (dakkapel hoofdgebouw)**

Zeer goed

Antraciet natuurleien.

Geen gebreken

21.21 Onder maaiveld**21.21.03 baksteen****a) algemeen**

n.v.t.

Het metsel en voegwerk onder het maaiveld is door de aanwezige bestrating niet geïnspecteerd.

21.22 Metselwerk**21.22.03 baksteen****a) algemeen**

Redelijk

Het buitenmuurwerk is uitgevoerd in kruisverband.

Gevel no. 41 is gedeeltelijk gepleisterd.

Gebreken

- Verspreid komen enkele zetscheurtjes voor.
- Verspreid zijn enkele profielstenen rondom de ramen gescheurd of beschadigd.
- In de onderste meter van gevel no. 1, 23 en 36 t/m 40 komen beschadigde en geschilderde bakstenen voor.

*gevel no. 40: afgeschilferde bakstenen
(2025)*

- Bij de westelijke ingang in gevel no. 3 is onderaan naast de deur enig metselwerk beschadigd.

gevel no. 3: metselwerk naast buitendeur beschadigd (2024)

- Gevel no. 11 is op de hoeken horizontaal gescheurd.
- De aanbouw onder dak no. 17 is losgescheurd van de hoofdbouw.
- Op de hoek van gevel no. 27 is een doorlopende verticale zetscheur aanwezig.

21.23 Lateien

21.23.11 natuursteen

a) algemeen

Gebreken

- De natuursteen latei boven de voordeur in gevel no. 1 is enigszins verzakt.

gevel no. 1: natuurstenen latei boven voordeur verzakt (2025)

Goed

22. Binnenwanden

22.00 Geheel

22.00.03 baksteen

a) algemeen

Gebreken

- Verspreid komt een zetscheur voor.

Goed

23. Vloeren

23.00 Algemeen

23.00.01 hout

a) algemeen

Goed

Betreft tevens de stalen onderslagbalken.

Voor zover controleerbaar.

Meerdere kruipruimtes zijn vanwege de aanwezigheid van asbest niet toegankelijk (zie rubriek X bereikbaarheid binnenzijde)

In de periode 2009-2014 zijn de gebreken aan de begane grondvloeren hersteld.

In de nieuwe vloer boven de Statenzaal onder dak no. 18 t/m 21 zijn luikjes aangebracht. De oude zoldervloer is hier plaatselijk te inspecteren.

Gebreken

- De vloer in de griffierkamer is in de loop der tijd enigszins verzakt.

23.00.02 beton

a) algemeen

Zeer goed

Voor zover te inspecteren / waar te nemen.

Geen gebreken

23.01 Vloerbalken

23.01.05 staal

a) dak 15 (hoofdgebouw)

Zeer goed

Voor zover geïnspecteerd.

Dit betreft de vloeren van de archieven onder dak no. 15.

Geen gebreken

24. Trappen e.d.

24.10 Buitentrappen

24.10.01 hout

a) algemeen

Zeer goed

Geen gebreken

24.10.05 staal

a) algemeen

Goed

Dit betreft tevens de aluminium buitentrap voor gevel no. 36, boven het dak van de aanbouw.

Gebreken

- De buitentrap bij gevel no. 3 vertoont oppervlakkige roestvorming.

24.10.31 steen

a) algemeen

Zeer goed

Geen gebreken

24.11 Binnentrappen

24.11.01 hout

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

24.11.05 staal

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

24.11.11 natuursteen

a) algemeen

Gebreken

- De treden van de hardstenen binnentrap onder dak no. 8 t/m 10 zijn afgesleten en enigszins beschadigd.

Goed

24.11.31 steen

a) algemeen

Gebreken

- De treden van de trap in de kelder zijn uitgesleten.

Goed

27. Dakconstructies

27.22 Kapconstructie

27.22.01 hout

a) dak 1, 2, 14 (hoofdgebouw)

Voor zover controleerbaar.

De kapconstructie is grotendeels afgetimmerd.

Naaldhouten spanten met gordingen en verticaal dakbeschot.

In het verleden is de kapconstructie gewijzigd en zijn de trekbalen hoger geplaatst.

Gebreken

- Verspreid zijn enkele verbindingen enigszins opengetrokken.

Goed

b) dak 3 t/m 6 (trappenhuis hoofdgebouw)

dak 7 (hoofdgebouw)

dak 8 t/m 10 (traptoren hoofdgebouw)

Niet te inspecteren.

De kapconstructies zijn niet toegankelijk.

n.v.t.

c) dak 11, 12 (hoofdgebouw)

Naaldhouten spanten met gordingen en verticaal dakbeschot.

Goed

Gebreken

- Bij schoorsteen no. 2 is het houtwerk plaatselijk ingerot.

technische ruimte: kapconstructie dak no. 12 plaatselijk ingerot (2024)

- d) dak 13 (machinekamer lift aanbouw)**
dak 15, 17 (hoofdgebouw)
dak 16 (aanbouw)

Niet te inspecteren.

De kapconstructies zijn afgetimmerd.

n.v.t.

- e) dak 18 t/m 21 (Statenzaal aanbouw)**

Gedeeltelijk eikenhouten en naaldhouten spanten met naaldhouten gordingen, stalen trekstangen en verticaal dakbeschot. Op enkele plaatsen zijn stalen verstevigingen aangebracht.

Gordingen zijn vervallen.

In de periode 2009-2014 is de constructie aan de binnenzijde geïsoleerd en is een dampdichte laag aangebracht.

Goed

Gebreken

- Op enkele plaatsen is de plakband, welke de dampdichte laag moet afsluiten, losgelaten.

zolder Statenzaal: losgekomen folie (2025)

- Enkele blokkelen onder dak no. 20 zijn niet gekoppeld aan het spantbeen. Door de aangebrachte isolatie en de verhoogde vloer is niet controleerbaar of de blokkelen nog een functie hebben.

zolder, dak no. 20: blokkeel los (2025)

Maatregelen

- **Kapconstructie (hout) herstellen.**
Indien nodig de blokkelen vastzetten aan spantbenen.
- **Uitvoeringsjaar 2026. Kapconstructie (hout) verbeteren.**
Naden dampdichte laag herstellen.

f) dak 22 t/m 37 (dakkapel hoofdgebouw)

Voor zover controleerbaar.
Geen gebreken

Ze
er
goed

28. Hoofddraagconstructie**28.00 Algemeen****28.00.05 staal****a) kelder 1 (cv-ruimte hoofdgebouw)**

Betreft de staalconstructie onder binnenmuur kelder.

Ze
er
goed

Geen gebreken

31. Buitenwandopeningen

31.01 Lekdorpels / Waterslagen

31.01.11 natuursteen

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

31.01.12 keramisch

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

31.02 Montants / Traceringen

31.02.03 baksteen

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

31.02.11 natuursteen

a) algemeen

Gebreken

- Boven de voordeur in gevel no. 1 is de tratering plaatselijk enigszins gescheurd en ontzet.

Goed

31.20 Buitenramen

31.20.01 hout

a) algemeen

Voor zover te inspecteren door de beperkte bereikbaarheid / hoogte en de visuele inspectiemethode die de Monumentenwacht hanteert.

In 2024 zijn rondom de binnenplaats no. 5 meerdere buitenramen hersteld en geschilderd.

Gebreken

- Plaatselijk zijn enkele verbindingen enigszins opengekrompen.
- Diverse buitenramen zijn vastgezet en afgekit.
- Op diverse plaatsen zijn in het verleden buitenramen met vulmiddel hersteld, deze werkzaamheden zijn niet overal verfijnd uitgevoerd.

Redelijk

- De rubberen tochtstrips van de linkerbuitenramen in gevel no. 3, boven dak no. 16, liggen op het dak. Aan de binnenzijde is voorzetbeglazing aanwezig.

gevel no. 3: gedemonteerde tochtstrips op dak no. 16 (2025)

Maatregelen

- **Buitenramen (hout) verbeteren.**
Tochtstrips buitenraam boven dak no. 16, in gevel no. 3, eventueel weer aanbrengen.

31.20.05 staal

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

31.30 Buitendeuren

31.30.01 hout

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

31.30.05 staal

a) gevel 40 (aanbouw)

Geen gebreken

Zeer goed

31.31 Deurdorpels

31.31.11 natuursteen

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

31.40 Buitenkozijnen

31.40.01 hout

a) algemeen

Voor zover te inspecteren door de beperkte bereikbaarheid / hoogte en de visuele inspectiemethode die de Monumentenwacht hanteert.

In het verleden zijn diverse buitenkozijnen met een vulmiddel hersteld.

In 2019 zijn de buitenkozijndorpels van dakkapel no. 31 t/m 34 met roestvaststaal bekleed.

In 2024 rondom buitenruimte no. 5 plaatselijk hersteld.

Redelijk

Gebreken

- Eerder uitgevoerde herstelwerkzaamheden met vulmiddel zijn niet overal verfijnd uitgevoerd en hierdoor zichtbaar.
- Verspreid zijn onderkanten van kozijndorpels licht ingerot, mede doordat dorpels onvoldoende vrijgehouden zijn van lekdorpels.
- Door de plaatselijk slechte staat van het buitenschilderwerk is het hout op meerdere plaatsen verweerd en komen droogscheuren voor.

gevel no. 40: hout van onderdorpel verweerd (2024)

- Op enkele plaatsen zijn buitenkozijnen verweerd en ingerot onder meer van dakkapel no. 35 en van de kelderraamkozijnen.

dakkapel no. 35: onderdorpel verweerd en ingerot (2024)

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Buitenkozijnen (hout) herstellen.**
Ingerot houtwerk, droogscheuren en openstaande houtverbindingen voldoende uitfrezen en met een blijvend elastische en goed hechtende twee-componenten reparatiemassa op basis van epoxy herstellen.
Grote delen ingerot houtwerk vervangen.

Het herstel van kozijnen, ramen, deuren, luiken etc. uitvoeren conform de Uitvoeringsrichtlijn Historisch timmerwerk (URL 4001) van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Deze is te downloaden van de website ERM (www.stichtingerm.nl).

31.40.05 staal
a) algemeen
Geen gebreken

Zeer goed

---

32. Binnenwandopeningen

32.30 Binnendeuren

32.30.01 hout
a) algemeen
Geen gebreken

Zeer goed

32.40 Binnenkozijnen

32.40.01 hout
a) algemeen
Geen gebreken

Zeer goed

---

35. Beglazing

35.01 Enkele beglazing

35.01.91 blank glas
a) algemeen

Dit betreft tevens de beglazing met folie.

Goed

Gebreken

- Boven in het trappenhuis onder dak no. 8 t/m 10 is de folie van de beglazing losgekomen.

trappenhuis: folie losgekomen (2023)

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Enkele beglazing vervangen.**

Gescheurd en/of gebroken glas voorzichtig verwijderen en sponning uitvlakken en ontdoen van alle resten welpasta en stopverf. Houten sponningen tweemaal met een lijvige grondverf voorbehandelen, om het hout en houtverbindingen te beschermen en het intrekken van olie uit de stopverf tegen te gaan. Stalen sponningen goed ontroesten en conserveren. Sponningen afstoppen met lijnoliestopverf en deze minimaal 4 weken laten uitharden voor het overschilderen.

Het schilderwerk binnen en buiten 2 mm opzetten tegen het glas.

Het is duurzamer om de stopverfranden te vervangen door een elastische stopverfvervanger (bijvoorbeeld Monustop).

35.01.92 glas in lood (incl. bindroeden)

a) algemeen

Het glas in lood van de Statenzaal is geplaatst in stalen harnassen.

Gebreken

- Niet alle glasaansluitingen zijn waterdicht uitgevoerd.
- In de Statenzaal is onderaan de vensters de bevestiging van de stalen harnassen roestig.
- Een enkel ruitje is gescheurd of beschadigd onder meer in gevel no. 3 boven de westelijke achterdeur.

gevel no. 3: glas in lood beschadigd boven westelijke achterdeur (2023)

Redelijk

- Het glas in lood bij de voordeur in gevel no. 1 is beschadigd.

gevel no. 1: glas in lood bij voordeur
beschadigd (2025)

- Plaatselijk is het loodnet beschadigd onder meer in gevel no. 3 boven de westelijke achterdeur.

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Glas in lood herstellen.**

Het glas in lood herstellen / uitvoeren conform de Uitvoeringsrichtlijn Glas-in-loodpanelen (URL 4002) van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Deze is te downloaden van de website ERM (www.stichtingerm.nl).

35.01.95 draadglas

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

35.02 Dubbele beglazing

35.02.98 achterzetbeglazing

a) algemeen

Materiaal onbekend.

Geen gebreken

Zeer goed

35.03 Glasaansluiting buitenzijde

35.03.43 beglazingskit

a) algemeen

Gebreken

- Op enkele plaatsen laat de kitafwerking los.

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Glasaansluiting buitenzijde (kit) vervangen.**

Gebrekkige glasaansluitingen vervangen en tegen het glas op dichtschilderen.

Redelijk

35.03.44 stopverf

a) algemeen

Een defecte glasafdichting beïnvloedt de duurzaamheid van het hout en het verfsysteem.

Redelijk

Gebreken

- Van diverse stalen buitenramen is de stopverf licht gebarsten en op enkele plaatsen losgekomen.

gevel no. 3: stopverf gebarsten (2025)

- De vernieuwde stopverfzomen van de buitenramen in gevel no. 34, boven goot no. 18, zijn nog niet geschilderd. De stopverf is flink gebarsten.

gevel no. 34: stopverf eerder vernieuwd en gebarsten (2025)

- In het verleden zijn diverse gescheurde stopverfzomen overschilderd.

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Glasaansluiting buitenzijde (stopverf) vervangen.**
Gescheurde, versteende en loszittende stopverfzomen uithakken en glassponning uitzuiveren. Houten sponningen tweemaal met een lijvige grondverf voorbehandelen, om het hout en houtverbindingen te beschermen en het intrekken van olie uit de stopverf tegen te gaan. Stalen sponningen goed ontroesten en conserveren. Sponningen afstoppen met lijnoliestopverf en deze minimaal 4 weken laten uitharden voor het overschilderen. Het schilderwerk binnen en buiten 2 mm opzetten tegen het glas.
Het is duurzamer om de stopverfranden te vervangen door een elastische stopverfvervanger (bijvoorbeeld Monustop).

35.04 Glasaansluiting binnenzijde**35.04.43 beglazingskit****a) algemeen**

Geen gebreken

Zeer goed

37. Dakopeningen

37.23 Lichtkoepels

37.23.01 kunststof

a) dak 16 (aanbouw)

Geen gebreken

Zeer goed

37.24 Dakdoorvoeren (incl. loodaansluitingen)

37.24.00 -

a) algemeen

Geen gebreken

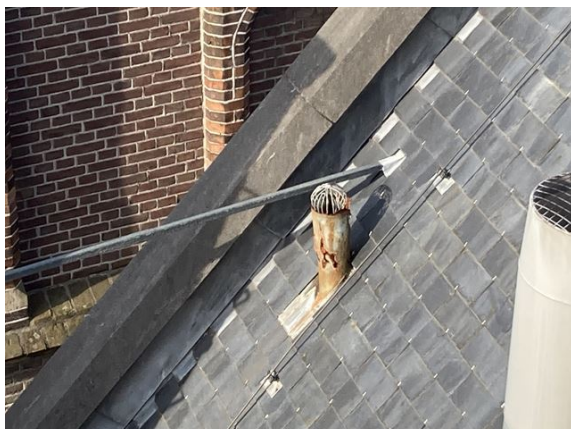
Zeer goed

b) dak 12 (hoofdgebouw)

Verzinkt metaal.

Gebreken

- De meest westelijke doorvoer op dak no. 12 is doorgeroest.

dak no. 12: doorvoer doorgeroest (2024)

Zeer slecht

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Dakdoorvoeren (incl. loodaansluitingen) vervangen.**
Westelijke dakdoorvoer van dak no. 12 vervangen.

41. Buitenwandafwerking

41.11 Voegwerk

41.11.00 -

a) algemeen

Gesneden voeg.

Redelijk

Gebreken

- Het eerder vervangen voegwerk onderaan gevel no. 23 is afwijkend van samenstelling.
- Op enkele plaatsen komt enig open en verweerd voegwerk voor, onder meer:
  - op diverse plaatsen juist boven het maaiveld, onder meer in gevel no. 1, 16 t/m 20 en 41;
  - in de borstwering rondom dakterras no. 15;
  - in de tuiten en de aanzetten van topgevel no. 2 en 4;
  - achter de afvoer in gevel no. 3, boven dak no. 17.

gevel no. 2: verweerd voegwerk aanzet topgevel (2023)

dak no. 17: voegwerk uitgespoeld (2025)

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Voegwerk vervangen.**

Verweerd voegwerk waar nodig vervangen.

Het slechte voegwerk voldoende diep uithakken (diepte minimaal 1½ keer de breedte (hoogte) van de voeg, haaks uitgehaald) en vervangen door een voeg, waarvan de mortelsamenstelling is aangepast op de kleur en samenstelling van de oorspronkelijke metsel- en voegmortel en de hardheid van de bakstenen. Om het oorspronkelijke voegwerk zoveel mogelijk te benaderen, eerst enkele proefmonsters opzetten en deze vooraf beoordelen. Om een monster van een kalkmortel goed op kleur te kunnen beoordelen, moet het monster minimaal 2 tot 3 weken staan (afhankelijk van het jaargetijde).

Het herstel aan voegwerk uitvoeren conform de Uitvoeringsrichtlijn Historisch voegwerk (URL 4006) van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Deze is te downloaden van de website ERM (www.stichtingerm.nl).

b) gevel 11 t/m 14 (machinekamer lift hoofdgebouw)

Platvol voegwerk.

In de periode 2022-2023 is het voegwerk van gevel no. 11 en 14 vernieuwd.

Geen gebreken

Zeer goed

41.14 Pleisterwerk**41.14.00 buitenpleisterwerk****a) algemeen**

Betreft het buitenpleisterwerk in de boogvullingen en boven de deur.

In periode 2015-2017 aangebracht.

In de periode 2022-2023 is het buitenpleisterwerk van gevel no. 41 hersteld.

Redelijk

Gebreken

- In het buitenpleisterwerk boven de buitendeur in gevel no. 24 komen veel haarscheuren voor.
- Boven de waterlijn is het buitenpleisterwerk van gevel no. 24 op enkele plaatsen licht beschadigd.

gevel no. 24: buitenpleisterwerk beschadigd (2025)

- Bij de trap naar de kelder is het beschadigde buitenpleisterwerk plaatselijk verwijderd.

buitenruimte no. 5: buitenpleisterwerk plaatselijk verwijderd (2025)

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Buitenpleisterwerk herstellen.**

Voor aanbrengen van het buitenpleisterwerk, het muurwerk goed reinigen en gebreken aan metselwerk en voegwerk herstellen.

Daar waar nieuw buitenpleisterwerk wordt aangebracht, de muur minimaal één dag ervoor royaal voorbevochtigen. Vlak voor het aanbrengen van het buitenpleisterwerk het muurwerk nogmaals bevochtigen door middel van licht vernevelen. Nadat het vocht voldoende in de ondergrond is getrokken, mag pas begonnen worden met aanbrengen van het buitenpleisterwerk.

Het buitenpleisterwerk na aanbrengen minimaal vijf dagen eenmaal per dag bevochtigen, maar zodanig dat geen kalkwaas ontstaat. Bij zeer droog weer, sterke wind en/of bezonning het buitenpleisterwerk twee- tot driemaal per dag bevochtigen, ook in het weekend. Het buitenpleisterwerk afschermen tegen sterke wind en/of bezonning.

42. Binnenwandafwerking

42.11 Wandtegels

42.11.12 keramisch

a) algemeen

Goed

Voor zover geïnspecteerd.

Gebreken

- In de gangen zijn verspreid wandtegeltjes licht beschadigd. Op enkele plaatsen zijn beschadigingen met gips hersteld.

42.13 Lambriseringen

42.13.01 hout

a) algemeen

Redelijk

Betreft de lambrisering in de gedeputeerdenkamer en Statenzaal.

Gebreken

- In de gedeputeerdenkamer is de lijst bovenaan de lambriseringen met daaraan de wandbespanning losgetrokken.

gedeputeerdenkamer: lijst van wandbespanning losgekomen (2023)

- In de gedeputeerdenkamer zijn enkele panelen gekrompen.

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Lambrisering (hout) herstellen.**
Lambrisering en wandbespanning bij gelegenheid restaureren.

42.15 Pleisterwerk

42.15.00 binnenpleisterwerk

a) algemeen

Goed

Voor zover geïnspecteerd.

Gebreken

- In de kelders is het binnenpleisterwerk plaatselijk flink beschadigd.
- Op de zolder is het binnenpleisterwerk in de hoek van gevel no. 1-4 licht beschadigd door vocht.

43. Vloerafwerkingen

43.20 Algemeen

43.20.01 hout

a) algemeen

Betreft parketvloeren.
Geen gebreken

Zeer goed

43.20.11 natuursteen

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

43.20.12 keramisch

a) algemeen

Gebreken

- In de gang op de begane grond onder dak no. 1-2 zijn verspreid enkele vloertegels licht beschadigd.
- In de kelder is de tegelvloer plaatselijk met specie hersteld. Meerdere vloertegels zijn losgekomen.

Goed

kelder: vloertegels cv-ruimte losgekomen
(2025)

45. Plafonds

45.10 Plafondafwerkingen

45.10.01 hout

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

45.10.23 pleisterwerk

a) algemeen

Betreft ook de gespelderde plafonds in het restaurant.

Goed

Gebreken

- De oude gepleisterde plafonds in de cv-ruimte in de kelder zijn flink gescheurd, beschadigd en uitgezakt.

kelder: plafond cv-ruimte flink gescheurd (2025)

Maatregelen

- **Plafondafwerkingen (pleisterwerk) verwijderen.**
Uitgezakte plafonds in de kelder bij gelegenheid verwijderen.

45.10.45 systeemplafond**a) algemeen**

Geen gebreken

Zeer goed

45.20 Gewelven**45.20.31 steen****a) algemeen**

Betreft kruisribgewelven.

Geen gebreken

Zeer goed

45.20.40 steen / staal**a) dak 15 (hoofdgebouw)**

kelder 1 (cv-ruimte hoofdgebouw)

kelder 2 (traptoren)

Betreft de troggewelven in de kelders en onder dak no. 15 van de archiefruimte.

In de periode 2009-2014 zijn de oplegging van de stalen balken verbeterd.

Redelijk

Gebreken

- Verspreid komt roestvorming op de stalen balken van het troggewelf voor, met name op de balken in de westelijke kelderruimte.

kelder traptoren: stalen balken roestig, metselwerk bij doorvoer beschadigd (2025)

46. Schilderwerk

46.10 Buitenschilderwerk

46.10.30 buitenschilderwerk op hout

a) algemeen

Matig

In de periode 2019-2022 is het buitenschilderwerk op hout in gevel no. 1 en 15 en goot no. 1 en 4 uitgevoerd (goed).

In de periode 2022-2023 is het buitenschilderwerk van de liftschacht (gevel no. 11 t/m 14 en van gevel no. 3 boven dak no. 16 uitgevoerd (goed).

In de periode 2019-2022 is het buitenschilderwerk op hout op meerdere plaatsen uitgevoerd of bijgewerkt (liggende delen en ondereinden van kozijnstijlen).

Het buitenschilderwerk van dakkapel no. 22 t/m 25 en 27 t/m 30 is van binnenuit uitgevoerd.

In 2023 is het buitenschilderwerk op hout van gevel no. 34 en 35 gedeeltelijk uitgevoerd.

In 2024 is het buitenschilderwerk op hout rondom binnenplaats no. 5 gedeeltelijk uitgevoerd.

Gevel no. 31, 32, 33, 41 en een gedeelte van gevel no. 34 zijn geheel geschilderd.

Het buitenschilderwerk op hout van enkele gevels rond de binnenplaats en van gevel no. 36 t/m 40 is plaatselijk bijgewerkt.

Het buitenschilderwerk op hout varieert van goed tot slecht.

Door het slechte buitenschilderwerk op hout neemt de kans op houtrotschade versneld toe.

Gebreken

- De buitenkozijnen van dakkapel no. 22 t/m 25 en 27 t/m 30 zijn plaatselijk niet goed voorberekt voor het uitvoeren van het buitenschilderwerk.

dakkapel no. 28: onderdorpel onvoldoende voorberekt voor uitvoering buitenschilderwerk (2025)

- Van meerdere hoge delen is het buitenschilderwerk nog niet geheel uitgevoerd.

gevel no. 3: buitenschilderwerk plaatselijk niet uitgevoerd (2025)

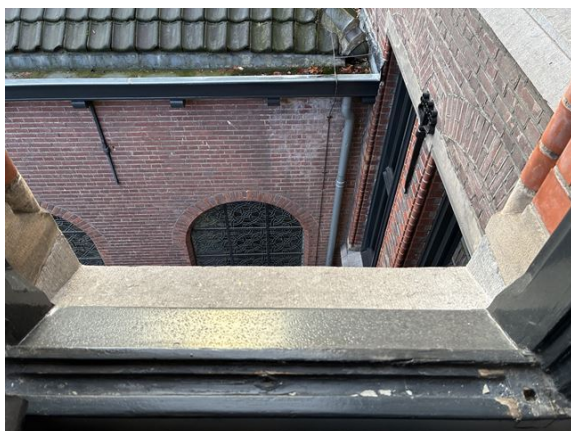

gevel no. 36: verf gebarsten en vervaald (2025)

gevel no. 38: verf tweede verdieping vaal en gebarsten (2025)

- Diverse buitenramen zijn na het schilderen te vroeg gesloten, waardoor de verf plaatselijk is beschadigd.
De verf van één buitenkozijn op de tweede verdieping in gevel no. 33 is door regen beschadigd.

gevel no. 33: verf door regen beschadigd (2025)

- De verf van dakkapel no. 26, 35 en 36 is plaatselijk gebarsten en gebladderd.

dakkapel no. 26: verf afgebladderd (2025)

dakkapel no. 35: verf gebladderd (2025)

dakkapel no. 36: verf gebladderd (2025)

- De verf op de boeiboorden op grote hoogte is plaatselijk gebarsten en gebladderd. Enkele delen zijn niet afgelakt.

dakkapel no. 37: boeiboord maar gedeeltelijk geschilderd (2024)

gevel no. 35: verf boeiboord gebladderd (2025)

- Plaatselijk komen blazen voor in de verf.

gevel no. 3: blaas in verf (2025)

- Met name de verf op de hoge delen is vervaald en gebarsten.

gevel no. 40: verf gebarsten en gebladderd tweede verdieping (2025)

gevel no. 40: verf gebarsten en vervaald (2025)

Maatregelen

- **Periodiek. Buitenschilderwerk op hout reinigen.**
Schilderwerk regelmatig, bijvoorbeeld met het reinigen van het glas, schoon maken. Hiermee wordt voorkomen dat door het indringen van vervuilde stoffen de verf wordt aangetast.

– **Uitvoeringsjaar 2026. Buitenschilderwerk op hout uitvoeren.**

Buitenschilderwerk op hout op meerdere plaatsen uitvoeren. Plaatselijk een geheel nieuw verfsysteem opzetten.

Ingerot houtwerk, droogscheuren en openstaande houtverbindingen voldoende uitfrezen en met een blijvend elastische en goed hechtende twee-componenten reparatiemassa op basis van epoxy herstellen.

Grote delen ingerot houtwerk vervangen.

Ter plaatse van het houtvochtgehalte hoger dan 21% alle bestaande verflagen verwijderen en de oorzaak van het hoge vochtgehalte wegnemen, zoals bijvoorbeeld defecte glasafdichting / verbindingen etc.. Het hout met grondverf laten herstellen (reconditioneren) tot een normaal houtvochtgehalte is bereikt van lager dan 18%.

46.10.40 buitenschilderwerk op metaal

a) algemeen

In de periode 2019-2022 plaatselijk uitgevoerd.

Gebreken

- De klimbeugels in de schoorstenen zijn roestig.

schoorsteen no. 1: klimbeugels roestig (2023)

- Eén ventilatierooster van de liftschacht is roestig.

gevel no. 11: ventilatierooster roestig (2023)

Redelijk

- Van de vensters in gevel no. 34 is de stopverf plaatselijk vernieuwd. Hierna is het buitenschilderwerk niet meer bijgewerkt.

gevel no. 34: stopverf niet afgelakt, stopverf gebarsten (2024)

- De lantaarn op de hoek van gevel no. 7 is door roest licht beschadigd.
- De verf van de diefijzers in gevel no. 1 is op diverse plaatsen beschadigd, plaatselijk zijn de diefijzers roestig.

gevel no. 1: diefijzers roestig (2024)

- De verf is plaatselijk beschadigd omdat de stalen buitenramen te snel na het schilderen zijn gesloten.

algemeen: verf beschadigd, omdat buitenramen te snel zijn gesloten na het uitvoeren van het buitenschilderwerk (2025)

Maatregelen– **Uitvoeringsjaar 2026. Buitenschilderwerk op metaal herstellen.**

Waar nodig verflaag verwijderen, ondergrond ontroesten en ontvetten. Geheel behandelen met corrosiewerende primer, grondverf en dekverf.

Werkzaamheden gecombineerd uitvoeren met verbeteren van glasaansluitingen.

Het onderhoud en/of restauratie van ferrometalen uitvoeren conform de Uitvoeringsrichtlijn Historisch Metaal (ferro) (URL 4012) van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Deze is te downloaden van de website ERM (www.stichtingerm.nl).

46.20 Binnenschilderwerk**46.20.30 binnenschilderwerk op hout****a) algemeen**

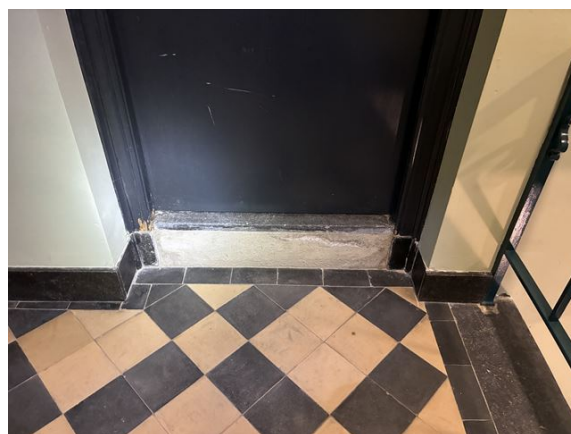
Voor zover gecontroleerd.

GoedGebreken

- Plaatselijk is de verf gebarsten of gebladderd.

gevel no. 32: verf afgebladderd (2025)

trappenhuis: verf buitenkozijn onder dak no. 4 afgebladderd, hout verweerd (2025)

Maatregelen– **Uitvoeringsjaar 2026. Binnenschilderwerk op hout uitvoeren.**

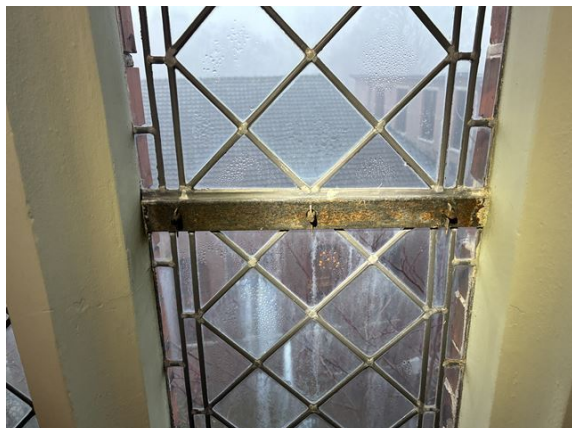
Binnenschilderwerk op hout plaatselijk bijwerken.

46.20.40 binnenschilderwerk op metaal**a) algemeen**

Redelijk

Gebreken

- Van de vensters uitgevoerd met glas in lood zijn de brugstaven, harnassen en bindroeden enigszins roestig.

gevel no. 7: brugstaaf roestig (2025)

- De stalen buitenkozijnen en buitenramen vertonen plaatselijk lichte roestvorming in de sponning.
- Diverse buitenramen zijn na het schilderen te vroeg gesloten, waardoor de verf plaatselijk is beschadigd.
- In de kelder zijn de troggewelvbalken roestig.

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Binnenschilderwerk op metaal uitvoeren.**
Binnenschilderwerk op metaal plaatselijk uitvoeren.

Het onderhoud en/of restauratie van ferrometalen uitvoeren conform de Uitvoeringsrichtlijn Historisch Metaal (ferro) (URL 4012) van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Deze is te downloaden van de website ERM (www.stichtingerm.nl).

46.20.50 binnenschilderwerk op steen**a) algemeen**

Zeer goed

Voor zover geïnspecteerd.
Geen gebreken

**b) kelder 1 (cv-ruimte hoofdgebouw)
kelder 2 (traptoren)**

Matig

Gebreken

- Daar waar binnenpleisterwerk beschadigd is, is ook het verfsysteem beschadigd.

47. Dakafwerkingen**47.01 Pironen****47.01.28 lood****a) algemeen**

Zeer goed

Geen gebreken

**b) dak 22 t/m 30 (dakkapel hoofdgebouw)
dak 8 t/m 10 (traptoren hoofdgebouw)**

Redelijk

In 2008 zijn de pironen vernieuwd.

Gebreken

- De pironen zijn oppervlakkig verweerd.
- Enkele pironen zijn beschadigd.

47.02 Mutsen

47.02.28 lood

a) algemeen

Zeer goed

Geen gebreken

47.10 Algemeen

47.10.04 zink

a) dak 37 (dakkapel hoofdgebouw)

Goed

In 2008 vernieuwd.

Gebreken

- Het zink is oppervlakkig verweerd.
- Het zink is enigszins gebold.

47.10.10 bitumen

a) dak 13 (machinekamer lift aanbouw)

Zeer goed

Gemineraliseerde bitumen bedekking.

In de periode 2009-2014 vernieuwd.

In 2019 is de bitumen bij de opstanden vernieuwd.

Geen gebreken

b) dak 14 (hoofdgebouw)

Goed

Ongemineraliseerde bitumen bedekking,

Voor zover controleerbaar. De bitumen bedekking is afgedekt met grind.

In de periode 2009-2014 vernieuwd.

Gebreken

- Op het dak blijft veel water staan.

c) dak 15 (hoofdgebouw)

Zeer goed

Voor zover controleerbaar. De bitumen bedekking is afgedekt met drainagetegels.

Geen gebreken

d) dak 16 (aanbouw)

Redelijk

Ongemineraliseerde bitumen bedekking.

Voor zover controleerbaar. De bitumen bedekking is afgedekt met grind. De uitlopen zijn met gemineraliseerde bitumen bedekking uitgevoerd.

In de periode 2009-2014 vernieuwd.

Gebreken

- De dakbedekking vertoont enige verwerking bij de verdiepte delen rondom het dak. Hier is de bedekking wat uitgehard.
- Enkele overlappingsen van de stroken bitumen zijn ongelijkmatig gebrand.

e) dak 17 (hoofdgebouw)

Ongeminaliseerde bitumen bedekking.
In de periode 2009-2014 vernieuwd.
Geen gebreken

Zeer goed

47.10.11 natuursteen**a) dak 1, 11 (hoofdgebouw)**

Natuurleien, bevestigd met roestvaststalen leihaken.
Voor zover op afstand controleerbaar.
De leien zijn eerder verdekt.

Gebreken

- De leien zijn dun.
- Verspreid zijn leien bros en komt algenbegroeiing voor.
- Diverse leien zijn uitgezakt. Deze veroorzaken nog geen lekkage.

Redelijk

dak no. 1: leien verschoven, lei beschadigd (2023)

- Enkele leien zijn beschadigd.

dak no. 1: leien beschadigd (2025)

- De leien onder de dakkapellen zijn plaatselijk in het zicht vernageld.

dak no. 1: leien in het zicht vernageld (2023)

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Dakbedekkingen (natuursteen) herstellen.**
Beschadigde en uitgezakte leien vervangen / herstellen.
- **Uitvoeringsjaar 2034. Dakbedekkingen (natuursteen) vervangen.**
Leibedekking voor 2035 vervangen.

De leibedekking aanbrengen conform de Uitvoeringsrichtlijn Historisch Leidak (URL 4010) van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Deze is te downloaden van de website ERM (www.stichtingerm.nl).

b) dak 2, 7, 12 (hoofdgebouw)

dak 22 t/m 36 (dakkapel hoofdgebouw)

dak 3 t/m 6 (trappenhuis hoofdgebouw)

dak 8 t/m 10 (traptoren hoofdgebouw)

Natuurleien, bevestigd met roestvaststalen leihaken.

In 2008 vernieuwd.

Lekkages zijn niet waargenomen.

Gebreken

- Verspreid komen in de leien oxiderende ijzer-zwavelverbindingen voor.

Goed

47.10.12 keramisch

a) dak 18 t/m 21 (Statenzaal aanbouw)

Verbeterde Hollandse dakpannen.

Onderlaten met tengels en panlatten.

Gebreken

- De vernageling van de panlatten is enigszins roestig.
- Enkele dakpannen zijn beschadigd.
- De onderste dakpannen op dak no. 19 en 21 worden onvoldoende ondersteund en schuiven gemakkelijk af.
- Enkele gescheurde dakpannen van dak no. 21 zijn met kit tijdelijk hersteld.

Redelijk

47.12 Nok- en Hoekkepervorsten

47.12.12 keramisch

a) dak 18 t/m 21 (Statenzaal aanbouw)

Goed

Betreft nokvorsten uitgevoerd in halfronde vorsten en hoekkepervorsten uitgevoerd in schubvorsten.

In de periode 2024-2025 zijn meerdere hoekkepervorsten van dak no. 21 vervangen.

Gebreken

- Verspreid zijn enkele speciezomen van de nokvorsten losgescheurd of weggevallen.

*dak no. 20: speciezomen weggevallen
(2024)*

- De speciezoom van de onderste hoekkepervorst van dak no. 20-21 is niet afgewerkt.

*dak no. 21: speciezoom niet afgewerkt
(2025)*

- Enkele vorsten zijn beschadigd.

Maatregelen

– **Uitvoeringsjaar 2026. Nok- en hoekkepervorsten (keramisch) herstellen.**

Beschadigde vorsten vervangen en speciezomen herstellen.

Vooraf de vorsten en aansluitende dakpannen goed natmaken en luchtdroog laten drogen, voordat de vorsten worden aangevoegd.

Samenstelling mortel in maaddelen: 1,25 deel steen- of schelpkalk, 0,50 deel trasmeel, 2,5 deel bergzand. Hieraan 0,1 kg Lancrete kunststofvezels 12 mm per 10 liter toevoegen. De kunststofvezels vooraf 5 werkdagen weken in papje van kalk en water. Voor het goed afbinden de vorsten, minimaal 3 werkdagen na gereedkomen afdekken met vochtige steenwoldekens. Er kan ook een kant en klaar dakdekkersmortel (quick-mix van Tubag) worden toegepast. Hierbij de verwerkingsvoorschriften van de fabrikant aanhouden.

Bij mechanische bevestiging volgens de NPR 6708 roestvaststalen bevestigingsmiddelen toepassen.

47.14 Loodaansluitingen

47.14.28 Overig lood

a) dak 22 t/m 36 (dakkapel hoofdgebouw)

Redelijk

Betreft de loodaansluitingen van de dakkapellen.

Gebreken

- Onder de onderdorpels van de dakkapellen dak no. 22 t/m 30, 35 en 36 ontbreekt lood. Op deze plaatsen zit de vernageling van de leien in het zicht.

dakkapel no. 35: lood ontbreekt onder kozijndorpel (2023)

- In het dorpellood onder het buitenraamkozijn in dakkapel no. 37 komt gootvorming voor, waardoor inwatering mogelijk is.

- Plaatselijk ontbreekt een loden loket bij de zinken zijwang.

dak no. 1: loden loket ontbreekt (2024)

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Loodaansluitingen herstellen.**
Loodaansluitingen herstellen / verbeteren.

47.14.81 muurlood (gevellood / loketten)

a) algemeen

In de periode 2022-2023 is het gevellood plaatselijk hersteld of vernieuwd.

In de periode 2024-2025 is het voegwerk boven het gevellood van dak no. 15 plaatselijk vervangen.

Boven dak no. 18 en 20 zijn brede stroken lood toegepast. Doordat de dakpannen aansluitend met gevel no. 42 verlopen, stroomt er enig water onder het lood door wat vervolgens in een verholten goot afgevoerd wordt.

Redelijk

Gebreken

- In het lood boven dak no. 14, in gevel no. 4, is een scheur aanwezig.

*gevel no. 4: gevellood gescheurd,
voegwerk weggevallen (2025)*

- Op diverse locaties is de voeg boven het gevellood losgekomen en/of weggevallen, onder meer.
  - gevel no. 3, boven dak no. 17;
  - gevel no. 4, boven dak no. 2;
  - gevel no. 34, boven goot no. 18.

*gevel no. 3: voegwerk boven gevellood dak
no. 17 plaatselijk weggevallen (2024)*

- Het bovenste loket in gevel no. 4, bovenaan dak no. 11 en 12, is met kit gefixeerd.

dak no. 11-12: gescheurde loket tijdelijk met kit gefixeerd (2022)

Maatregelen

- **Muurlood (gevellood / loketten) herstellen.**
Loket bovenaan dak no. 11-12 bij gelegenheid met behulp van een hoogwerker vernieuwen en deugdelijk vastzetten tegen opwaaien.
- **Uitvoeringsjaar 2026. Muurlood (gevellood / loketten) herstellen.**
Gescheurd gevellood boven dak no. 14, in gevel no. 4 herstellen.
Gevellood plaatselijk aanvoegen.
Gevellood minimaal 3 cm diep in de voeg met behulp van roestvaststalen Borra voegklemmen (3 stuks per m¹) of loodproppen bevestigen. Het lood daarna aanvoegen.

47.14.82 Voetlood / killood

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

47.14.83 Noklood

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

b) dak 22 t/m 30, 35, 36 (dakkapel hoofdgebouw)

Gebreken

- Het noklood is oppervlakkig verweerd.

Redelijk

47.14.84 Keperlood

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

47.20 Boeiboorden

47.20.01 hout

a) algemeen

Gebreken

- Door de plaatselijk slechte staat van het buitenschilderwerk begint het hout te ververen.

Goed

47.21 Afdeklijsten

47.21.04 zink

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

51. Klimaatinstallaties

51.00 Verwarming

51.00.00 verwarmingsinstallatie

a) algemeen

n.v.t.

Controle op de werking van de zich in of op een gebouw bevindende technische installaties valt buiten de inspectie door de Monumentenwacht. De inspectie van de verwarmingsinstallatie heeft uitsluitend betrekking op de bevestiging en uiterlijke toestand.

Maatregelen

– **Periodiek. Verwarmingsinstallatie controleren.**

De cv-ketel(s) voor de veiligheid één keer per jaar door een erkend installateur laten controleren, schoonmaken en afstellen.

Door periodiek onderhoud van de cv-ketel kan de bedrijfszekerheid worden verhoogd, de gemiddelde levensduur worden verlengd en de prestaties worden verbeterd.

Verzekeringsmaatschappijen kunnen specifieke voorwaarden stellen aan het onderhoud, inspectie en rapportage van verwarmingstoestellen.

51.01 Schoorstenen inpandig

51.01.03 baksteen

a) schoorsteen 1, 2 (hoofdgebouw)

Geen gebreken

Zeer goed

51.02 Schoorstenen uitpandig

51.02.03 baksteen

a) schoorsteen 1, 2 (hoofdgebouw)

Gebreken

Goed

- In de schoorstenen komt lichte scheurvorming voor door het oproesten van de klimbeugels.

51.03 Schoorsteenkanalen

51.03.00 -

a) algemeen

De schoorsteenkanalen zijn door ons inwendig niet geïnspecteerd.

n.v.t.

51.08 Schouwen / mantels (schoorsteen)

51.08.00 -

a) algemeen

Goed

Gebreken

- Van de schouw in de gedeputeerde kamer zijn enkele vloertegeltjes losgekomen van de ondergrond, gescheurd en beschadigd.

begane grond: beschadigde vloertegels (2025)

- Van de schouw in de griffierkamer zitten enkele natuursteen onderdelen los.
- Van de schouw in de Statenzaal zijn enkele tegeltjes losgekomen van de ondergrond. Een enkel voegje is weggefallen.

52. Afvoeren

52.00 Goten in gootbeugels / Blokgoten

52.00.04 zink

a) goot 7 t/m 11 (hoofdgebouw)

Zeer goed

Mastgoten.

In 2008 vernieuwd.

Geen gebreken

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**

Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

52.01 Gootbetimmeringen / Gootlijstbekledingen

52.01.01 hout

a) algemeen

Goed

Gebreken

- Van goot no. 13 en 14 is het afschot enigszins verkeerd, waardoor water en vuil in de goot achterblijft.

52.03 Gootbekledingen

52.03.04 zink

a) algemeen

Redelijk

Bakgoten.

Voor zover controleerbaar.

Gebreken

- Het zink is oppervlakkig verweerd.
- In goot no. 14 en 15 is het zink enigszins aangetast door koperhoudend regenwater, afkomstig van het koperen dak van het voormalig Gouvernementspaleis en de bliksemafleiders.
- Het beschadigde zink van goot no.15 is op twee plaatsen met bitumen dakbedekking afgedicht.

goot no. 15: beschadigd zink met bitumen bedekking afgedicht (2025)

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**

Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

b) dak 22 t/m 30, 35, 36 (dakkapel hoofdgebouw)

Redelijk

Kilgoten.

Gebreken

- De kilgoten zijn oppervlakkig verweerd. Bij de zetnaad is het zink dunner geworden.

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**

Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

c) goot 1 (hoofdgebouw)

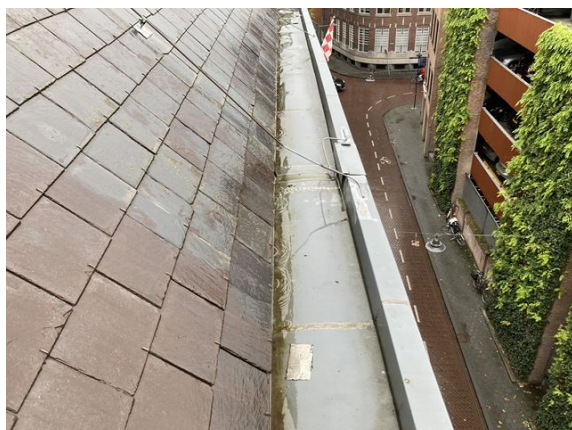
Slecht

Bakgoot.

Tijdens de inspectie 2025 is het gescheurde zink in goot no. 1 tijdelijk door ons met kit afgedicht.

Gebreken

- Op diverse plaatsen zijn drukpunten in het zink aanwezig door onderliggende gootbeugels. Op diverse plaatsen is het gescheurde zink met bitumen en kit tijdelijk afgedicht.

goot no. 1: gescheurde gootbekleding tijdelijk met bitumenband afgedicht (2024)

goot no. 1: zinkbekleding beschadigd door onderliggende gootbeugels (in 2025 tijdelijk met kit afgedicht) (2025)

- Enkele soldeernaden van de gootopstanden zijn licht ingescheurd.
- De zinkbekleding van goot no. 1 is flink verweerd, met name onder de drup van de leibedekking en bij de bliksemafleiders op de goot. Plaatselijk is putcorrosie aanwezig.

goot no. 1: zink flink verweerd (2025)

- Bij het linkerkopschot is de oude bliksemdoorvoer nog in de gootbodem aanwezig. Wanneer het water stijgt in de goot bij een verstopte uitloop zal hier het water onder de zinkbekleding terecht komen.

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**
Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.
- **Uitvoeringsjaar 2026. Gootbekledingen (zink) vervangen.**
Gootbekleding vervangen. De ondergrond en situatie van gootbeugels verbeteren.

De gootbekleding uitvoeren conform de Uitvoeringsrichtlijn Metalen dakbedekkingen en goten bij monumenten (URL 4011) van de Stichting Erkende Restauratiekwaliteit Monumentenzorg (ERM). Deze is te downloaden van de website ERM (www.stichtingerm.nl).

d) goot 5 (Statenzaal aanbouw)

Redelijk

Bakgoot.

De herstelde en weer gescheurde soldeernaden in goot no. 5 zijn in de periode 2019-2022 met bitumen dakbedekking hersteld.

Gebreken

- Eén opnieuw gescheurde soldeernaad is door ons tijdelijk met kit afgedicht.

goot no. 5: opnieuw gescheurde soldeernaad, tijdens inspectie 2023 tijdelijk met kit afgedicht (2023)

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**
Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.
- **Uitvoeringsjaar 2026. Gootbekledingen (zink) herstellen.**
Ter plaatse van de gescheurde soldeernaad een expansiestuk aanbrengen.

e) goot 18 (Statenzaal aanbouw)

Redelijk

Zalinggoot.

Gebreken

- Het zink is oppervlakkig verweerd.

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**
Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

52.03.05 staal**a) goot 6 (Statenzaal aanbouw)**

Zeer goed

Betreft een aluminium bakgoot.

Geen gebreken

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**
Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

52.03.10 bitumen**a) dak 18 (Statenzaal aanbouw)**

Redelijk

Verholen goten.

Voor zover te controleren.

Een goot met bitumen is minder duurzaam.

Gebreken

- De opstanden zijn zonder haakkanten uitgevoerd.

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**

Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

52.03.28 lood**a) dak 31 t/m 34 (dakkapel hoofdgebouw)**

Zeer goed

Kilgoten.

Geen gebreken

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**

Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

b) goot 12 (hoofdgebouw)

Zeer goed

Kilgoot.

In 2008 vernieuwd.

Geen gebreken

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**

Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

c) schoorsteen 2 (hoofdgebouw)

Zeer goed

Zalinggoot.

In 2008 vernieuwd.

Geen gebreken

Maatregelen

- **Periodiek. Goten reinigen.**

Om verstoppingen te voorkomen, de goten periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

52.10 Regenwaterafvoeren**52.10.04 zink****a) algemeen**

Redelijk

In 2008 en in de periode 2009-2014 zijn diverse regenwaterafvoeren vernieuwd.

In 2019 zijn de regenwaterafvoeren onder dak no. 13 vernieuwd.

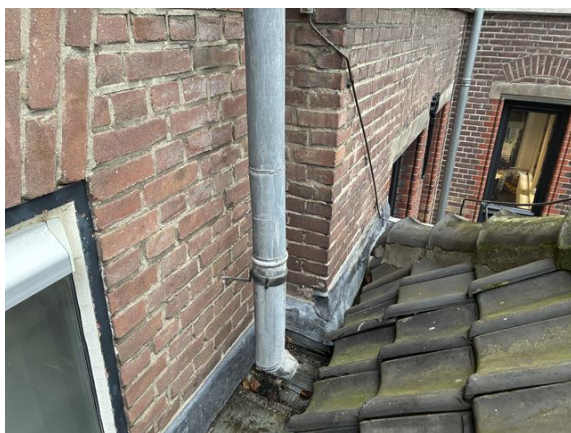
Gebreken

- Van de zuidelijke regenwaterafvoer tegen gevel no. 34 en van de regenwaterafvoer boven dak no. 17 zijn de beugels roestig.
- Het zink van diverse regenwaterafvoeren vertoont vertering.
- De onderlinge overlappings van de afvoeren zijn gering en op diverse plaatsen enigszins lek. Dit is met name het geval bij de regenwaterafvoeren onder goot no. 1 en bij de regenwaterafvoer tegen gevel no. 37.

gevel no. 37: lekkage door te geringe overlapping bij verbinding (2025)

- Diverse regenwaterafvoeren zijn licht gedeukt.
- De regenwaterafvoer tegen gevel no. 34, boven goot no. 18, is flink verweerd en het onderste gedeelte van de noordelijke regenwaterafvoer zit los.

gevel no. 34: regenwaterafvoer verweerd en losgekomen uit muur (2025)

- De regenwaterafvoer onder goot no. 13, tegen gevel no. 23, is poreus en lek.

gevel no. 23: regenwaterafvoer poreus en lek (2025)

- De regenwaterafvoeren boven dak no. 17 zijn met pvc verlengd, om opspatten van regenwater te voorkomen. De uitvoering is esthetisch gezien niet mooi.

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Regenwaterafvoeren (zink) vervangen.**
Regenwaterafvoeren onder goot no. 13 vervangen.
- **Uitvoeringsjaar 2026. Regenwaterafvoeren (zink) verbeteren.**
Regenwaterafvoeren op enkele plaatsen verbeteren.

52.11 Ondereinden

52.11.45 verzinkt staal

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

52.12 Vergaarbakken

52.12.04 zink

a) algemeen

Gebreken

- Van enkele vergaarbakken vertoont het zink oppervlakkige verwerking.

Redelijk

Maatregelen

- **Periodiek. Vergaarbakken reinigen.**
De vergaarbakken periodiek reinigen. Hieraan extra aandacht besteden in en aan het einde van de herfst.

52.40 Riolering

52.40.00 materiaal onbekend

a) algemeen

De riolering is door ons niet geïnspecteerd. Voor zover waarneembaar zijn er geen zichtbare gebreken signaleerd.

n.v.t.

61. Elektrotechnische voorzieningen

61.20 Bliksemafleiding

61.20.25 Leidingen en bevestigingen

a) algemeen

n.v.t.

Dit betreft de leidingen en bevestigingen.

Het functioneren van de installatie en de weerstand zijn door ons niet gecontroleerd.

Maatregelen

– **Periodiek. Bliksemafleiding controleren.**

De installatie periodiek door een gespecialiseerd bedrijf laten controleren en doormeten conform de meetmethodes in de NEN 1014 (installaties van voor 1 februari 2009) / EN IEC62305 en NEN 3140. De frequentie is afhankelijk van de omstandigheden en kan variëren van jaarlijks tot eens in de drie jaar.

61.50 (Hoofd)verdeelinrichtingen, incl. infra en schakelmateriaal

61.50.00 -

a) algemeen

n.v.t.

Controle op de werking van de zich in of op een gebouw bevindende technische installaties valt buiten de inspectie door de Monumentenwacht.

De inspectie van de elektrotechnische installatie heeft uitsluitend betrekking op de bevestiging en uiterlijke toestand.

Maatregelen

– **Periodiek. Elektrotechnische installatie controleren.**

Betreffende de juiste functionering van de elektrotechnische installatie, deze periodiek laten controleren en doormeten volgens NEN 3140 door een ter zake gespecialiseerd inspectiebedrijf.

Bedrijven, (semi) overheden en verhuurders / beheerders zijn volgens de Arbowet verplicht de elektrotechnische installaties in hun panden periodiek te laten inspecteren conform de normen NEN 3140 (bestaande gebouwen). Ook voor particulieren is het raadzaam en veilig om een dergelijke inspectie te laten uitvoeren.

Nieuwe elektrotechnische installaties moeten voldoen aan NEN 1010. Ook als een bestaande installatie wordt uitgebreid of aangepast.

65. Beveiliging

65.11 Branddetectie- en alarmering

65.11.10 Brandmeldinstallatie / rookmelders

a) algemeen

n.v.t.

In het gebouw is een brandmeldinstallatie aanwezig.

De werking van de brandmeldinstallatie is niet door ons gecontroleerd.

Maatregelen

– **Periodiek. Brandmeldinstallatie / rookmelders controleren.**

De brandmeldinstallatie / rookmelders periodiek laten controleren op functioneren door een ter zake gespecialiseerd bedrijf.

65.13 Brandbestrijding

65.13.10 Brandblussers en/of -slangen

a) algemeen

n.v.t.

De brandblusmiddelen in het gebouw zijn voor het laatst gecontroleerd in juli 2025.

Maatregelen

– **Periodiek. Brandblusmiddelen controleren.**

De brandblussers eenmaal per twee jaren en brandslangen jaarlijks laten controleren door een deskundig persoon werkzaam bij een REOB gecertificeerd bedrijf en voorzien van een gedateerde keuringssticker. Mogelijk kan de brandverzekeraar andere polisvoorwaarden hebben omtrent de frequentie van de keuring van brandblussers.

65.13.50 Sprinklerinstallatie

a) algemeen

n.v.t.

In het gebouw is een sprinklerinstallatie aanwezig.

Maatregelen

– **Periodiek. Sprinklerinstallatie controleren.**

De inspectie van de brandbeveiligingsinstallatie heeft alleen maar visueel plaatsgevonden en heeft uitsluitend betrekking op de uiterlijke toestand. Betreffende de juiste functionering dient u de installatie periodiek te laten controleren door een ter zake gespecialiseerd bedrijf.

70. IJzerwaren

70.03 Gevelankers

70.03.00 -

a) algemeen

Zeer goed

Voor zover uiterlijk waarneembaar. De gevelankers zijn in het muurwerk niet te inspecteren.
Geen gebreken

70.07 Hang- en sluitwerk

70.07.00 -

a) algemeen

Zeer goed

Voor zover steekproefsgewijs gecontroleerd.
Geen gebreken

Maatregelen

– **Periodiek. Hang- en sluitwerk smeren.**

Om overmatige slijtage te voorkomen, het hang- en sluitwerk regelmatig smeren.

70.08 Hekwerken

70.08.00 -

a) algemeen

Zeer goed

Betreft poorten.
Geen gebreken

70.09 Diefijzers

70.09.00 -

a) *algemeen*

Gebreken

- De raamhekjes voor de kelderramen tegen gevel no. 1 zijn niet overal geborgd.

Goed

70.10 Muurroosters

70.10.00 -

a) *algemeen*

Gebreken

- Het muurrooster van de liftschacht is roestig.
- Enkele muurroosters zijn beschadigd.

Goed

70.11 Voetroosters

70.11.00 -

a) *algemeen*

Geen gebreken

Zeer goed

70.15 Gaas(ramen)

70.15.00 -

a) *algemeen*

Geen gebreken

Zeer goed

70.17 Lantaarns

70.17.00 -

a) *algemeen*

Gebreken

- De lantaarn op de hoek van gevel no. 7 is door roest licht beschadigd.

Goed

70.20 Overig ijzerwerk

70.20.00 -

a) *algemeen*

Betreft klimijzers.

Gebreken

- De klimijzers in de schoorstenen zijn roestig.

Redelijk

72. Vaste gebruikersvoorzieningen

72.11 Meubilair (aard- en nagelvast)

72.11.20 Diversen

a) *algemeen*

Niet geïnspecteerd.

n.v.t.

Maatregelen– **Uitvoeringsjaar 2026. Inspectie Interieurwacht laten uitvoeren.**

Voor een gespecialiseerde inspectie van het historische interieur en/of specifieke vragen over historische interieurvoorwerpen verwijzen wij naar onze specialist historische interieurs, Interieurwacht Noord-Brabant (tel 0411 - 64 33 66).

74. Sanitaire voorzieningen / Waterleidingen

74.10 Sanitaire toestellen

74.10.10 Toiletten

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

74.10.30 Wastafels

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

90. Terrein

90.41 Stoepen

90.41.31 steen

a) algemeen

Geen gebreken

Zeer goed

97. Bereikbaarheid / toegankelijkheid

97.01 Bereikbaarheid binnenzijde

97.01.00 -

a) algemeen

De kruipruimte is op twee plaatsen van het horecagedeelte toegankelijk.

Op één luik staat dat er asbest aanwezig is in de kruipruimte.

Geen gebreken

Zeer goed

kelder: asbest aanwezig kelder en kruipruimtes (2025)

97.02 Bereikbaarheid buitenzijde

97.02.00 -

a) algemeen

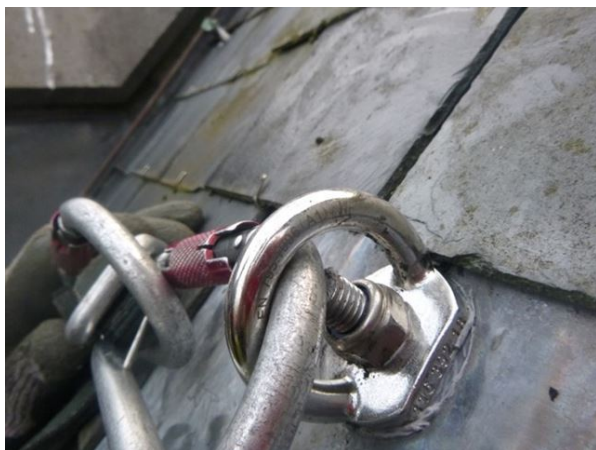
Zeer goed

Op de platte daken is een beveiligingssysteem aanwezig. In 2019 zijn de dakhaken op daken met leien vervangen door gecertificeerde ogen.

Op dak no. 18 zijn gecertificeerde dakhaken aanwezig. Deze zijn bevestigd op een rails.

Op dak no. 20 zijn gecertificeerde dakhaken aanwezig. Deze zijn met drie M8 bouten met moeren bevestigd. Dit is niet volgens de huidige bevestigingsvoorschriften van de leverancier.

Geen gebreken

algemeen: situatie geplaatste ankerpunten (2019)

dak no. 18 t/m 21: situatie geplaatste ankerpunten (2019)

dak no. 20: gecertificeerde dakhaak met M8 bouten en moeren bevestigd (2025)

b) dak 11 (hoofdgebouw)

Zeer slecht

In het kader van de Arbo-wet is het verplicht dat personen die inspectie- en/of onderhoudswerkzaamheden uitvoeren op daken en goten beveiligd moeten zijn tegen vallen. Aan deze verplichting kan worden voldaan door middel van veiligheidslijnen vast te maken aan gecertificeerde dakhaken e.d.

Gebreken

- Dak no. 11 en goot no. 4 zijn enkel te inspecteren vanuit goot no. 1.

Maatregelen

- **Uitvoeringsjaar 2026. Bereikbaarheid buitenzijde verbeteren.**
Op dak no. 11 gecertificeerde dakhaken plaatsen in combinatie met een dakluik of dakraam die toegang geeft tot het dak.
- **Uitvoeringsjaar 2026. Bereikbaarheid buitenzijde verbeteren.**
Voor een gedetailleerd advies ter verbetering van de bereikbaarheid / toegankelijkheid van het monument kunt u contact opnemen met de preventiemedewerker van Monumentenwacht Noord-Brabant, telefoon 0411 - 64 33 66.

---

99. Diversen

99.00 Algemeen

99.00.20 Voorraad reservedakmaterialen

a) algemeen

In de kelder onder de vleugel aan de Waterstraat zijn diverse Verbeterde Hollandse dakpannen en halfronde nokvorsten aanwezig.

Onder dak no. 11-12 zijn enkele reserveleien aanwezig.

Geen gebreken

Zeer goed

De activiteiten van Monumentenwacht Noord-Brabant worden ondersteund door het provinciale bestuur van Noord-Brabant. Met de overige provinciale monumentenwachten wordt samengewerkt in de Vereniging Provinciale Monumentenwachten Nederland.

MWNB.NL

Brabantlaan 3G
5216TV 's Hertogenbosch

T 0411 643366
M info@mwnb.nl

IBAN NL93 ABNA 0408 585 390
KVK 41080360